

Raadsvoorstel en ontwerpbesluit

Registratienummer: 1549196

Datum voorstel: 14 september 2021

Portefeuillehouders: Butter en Dings

Commissie (gezamenlijk): 11 oktober 2021

Gemeenteraad: 12 oktober 2021

Onderwerp:

Deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappelijk MRA/NHN

Samenvatting:

Na een medio 2019 gestart traject van intensieve voorbereiding en overleg over de oprichting van oorspronkelijk een investeringsmaatschappij voor de Metropool Regio Amsterdam, is in het najaar van 2020 besloten om in navolging op de andere landsdelen in Nederland, ook voor Noord- Holland een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op te richten.

In deze op te richten ontwikkelingsmaatschappij neemt het Ministerie van EZK voor 49% deel. De Provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam hebben het initiatief als eerste omarmd en op dit moment heeft het merendeel van de gemeenten in de MRA en ook het samenwerkingsverband Noord-Holland Noord besloten toe te treden.

De MRA-overheden worden uitgenodigd tot deelname aan de in oprichting zijnde Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor de MRA en Noord-Holland Noord (NHN). Voorstel is om deel te nemen aan de ROM o.b.v. de voorgestelde financiële bijdrage voor een bedrag ter waarde van 1% van de totale gemeentebegroting.

Registratienummer: 1549196
Onderwerp: Deelname ROM MRA

Middenbeemster, 14 september 2021

Aan de gemeenteraad van Beemster,

Inleiding en probleemstelling:

De provincie Noord-Holland heeft als enige Nederlandse provincie nog geen regionale ontwikkelingsmaatschappij.

In 2019 hebben de Eerste en Tweede Kamer de Oprichtingswet Invest-NL aangenomen. In deze wet staat: 'Invest-NL heeft tot doel om, indien de markt hierin onvoldoende voorziet, bij te dragen aan het financieren en realiseren van maatschappelijke transitieopgaven door ondernemingen en aan het bieden van toegang tot ondernemersfinanciering'.

Na oprichting van Invest NL door het Ministerie van Economische Zaken is door de MRA oorspronkelijk getracht een regionale investeringsmaatschappij (Invest MRA) op te richten, om zo middelen vanuit Invest NL te kunnen verkrijgen voor de financiering van veelbelovende projecten die voldoen aan de doelstellingen van het fonds.

Najaar 2020 is bestuurlijk binnen Noord-Holland vastgesteld dat Invest MRA beter doorontwikkeld kon worden tot regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM).

Daarop is vanuit de MRA samen met het Ministerie van EZK en de provincie Noord-Holland besloten om de oprichting van de regionale ontwikkelingsmaatschappij 'ROM MRA NHN' voor te bereiden.

Elke gemeente in de regio MRA en Noord-Holland-Noord, de Provincie Noord-Holland en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn uitgenodigd te participeren in de ROM en een besluit te nemen over deelname.

Waarom de ROM?

Samen zijn de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de regio Noord-Holland Noord (NHN) goed voor ruim een kwart van de nationale economie. Maar, de regio staat mede als gevolg van de COVID-19 uitbraak voor grote economische uitdagingen. Tegelijkertijd staan we voor de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. De realisatie en financiering van deze transitieopgaven zijn niet eenvoudig. Deze nieuwe markt heeft een hoge maatschappelijke urgentie, maar kent vanuit een traditioneel businesscaseperspectief een hoog risico, een relatief laag financieel rendement en een lange doorlooptijd. De huidige economische uitdagingen en noodzaak van een groene transitie vragen om een aanpak waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren. Vanwege deze dubbele opgave hebben de overheden in de MRA en NHN het initiatief genomen voor de oprichting van een Regionale OntwikkelingsMaatschappij (ROM).

De ROM zal op regionaal niveau de puzzel in de samenwerking met andere fondsen en partners dichtleggen. Zij doet dit met financieringsaanbod en business development. Op landelijk niveau vormt zij een schakel naar meer Rijks- en Europese middelen en Invest-NL en completeert zij het aantal ROM's tot een landelijk dekkend aantal.

Registratienummer: 1549196
Onderwerp: Deelname ROM MRA

De op te richten ROM biedt de regio een drietal kansen:

1. Invullen van de ontbrekende schakel in het landelijk nog niet dekkende netwerk van regionale ontwikkelingsmaatschappijen en daardoor mee invulling en uitvoering kunnen geven aan rijksregelingen (onder andere momenteel de Covid Overbruggingsleningen, REACT EU 2021 en verschillende regelingen i.h.k.v. de circulaire economie)
2. Inspelen op en ondersteunen van innovatief Midden en Klein Bedrijf (MKB) en versnellen van de grote transitieopgaven (energie- en circulair) door het bieden van kennis, menskracht en financiële middelen
3. Aantrekken van herstellmiddelen na Corona vanuit Europese Unie, Rijk en Invest NL.

De unieke combinatie van business development en financiering voor projecten zorgt er voor dat kennis wordt ingebracht die businesscases inhoudelijk versterkt en een gedegen basis geboden wordt voor financiering. Op deze manier worden bedrijfsleven en overheid versterkt en ondersteunt in de grote opgaven rondom verduurzaming en energietransitie. Deze opgaven zorgen voor nieuwe werkgelegenheid waar mensen voor opgeleid dienen te worden.

Waarom meedoen?

Het uitgangspunt is dat door middel van de ROM iedere euro aan inleg vier euro in de regionale economie genereert. Dit is de meerwaarde die deze samenwerking belooft. Door deelname aan de ROM laat de gemeente zien dat zij de lokale economie waar mogelijk wilt faciliteren in diens ontwikkeling, groei en toekomstbestendigheid. De doelstellingen van de ROM sluiten aan bij die van het gemeentebestuur en nog duidelijker bij die van de recent vastgestelde Economische Visie van Purmerend en Beemster. Daarnaast draagt de gemeente bij aan het potentiële succes van de ROM en de MRA: naast een significante bijdrage aan de totale omvang van benodigde middelen voor het fonds en diens organisatie, toont de gemeente zich hiermee een proactieve deelnemer aan de MRA alsook een trekker in het samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland. Hoewel de MRA zich met de ROM richt op de financiering en ontwikkeling van marktpartijen, oftewel het vlak veelal voorbehouden aan banken en andere investeerders, onderscheidt de ROM zich door niet slechts te kijken naar wat een investering kost, maar naar wat het waard is voor -specifiek- de economie en -in het algemeen- voor de samenleving.

De ROM fungeert ook als vehikel voor de realisatie van zowel economische structuurversterking als van de klimaatdoelstellingen (geënt op CO2-reductie en verduurzaming). Dit zijn gemeente- en regiogrensoverschrijdende doelstellingen die alleen middels gemeentegrens overschrijdende samenwerking ingevuld kunnen worden. Om deze reden geldt voor alle ROM's dat zij op afstand van de politiek staan en dat besluitvorming binnen de landelijk eenduidige opbouw van de ROM's onafhankelijk van vestigingsplaats van bedrijven plaatsvindt. In de bijlagen bij dit voorstel vindt u de informatie over de structuur en opbouw van de ROM.

Registratienummer: 1549196
Onderwerp: Deelname ROM MRA

Economie en klimaat worden in deze dubbele opgave gefaciliteerd doordat business development gekoppeld wordt binnen het werkgebied van de ROM aan financieringsmogelijkheden.

De ROM biedt tevens toegang tot grote (nationale en Europese) fondsen. Op deze manier wordt regionaal invulling gegeven aan de missie gedreven topsectoren en het innovatiebeleid van het Rijk.

Hoe werkt het en voor wie is het?

De ROM kan zogenaamde 'tickets' tussen € 0,3 miljoen en €5 miljoen toekennen voor zakelijke proposities die de haalbaarheid aangetoond hebben. De ROM investeert altijd samen met andere (mede-)investeerders en kan eigen vermogen of (achtergestelde) leningen bieden aan de innovatieve partij die dit vraagt bij de ROM.

Deelname in projecten vanuit de ROM vindt plaats op basis van adequaat onderbouwde businesscases. Dit kan omdat de ROM de combinatie van business development en medefinanciering van projecten als één van haar taken heeft. Voor innovatieve projecten in de als prioritair benoemde marktsectoren (waaronder energietransitie, circulaire transitie en verder een zevental benoemde economische prioritaire sectoren) kunnen bijdragen verstrekt worden tot een maximum van 49,9%. Daarmee verkrijgt de ROM nooit een meerderheidsaandeel in een project. Het overige deel van 50,1% dient door derden (banken, investeringsfondsen, investeerders etc.) bijeengebracht te worden.

De actuele ontwikkelingen in de lokale bedrijvigheid wijzen op de potentiële waarde van de ROM als vehikel voor innovatie; ook hier wordt gewerkt aan de toekomstbestendige samenleving, waarbij 'nieuwe' sectoren zoals IT (PurmerValley en H2O), beproefde sectoren zoals de bouw, agricultuur en zorg, en snelle groeiers uit onverwachte hoek (Cirtec) gebaat zijn bij omvangrijke investeringen in productontwikkeling en opschaling. Dit vergroot niet alleen het succes van het desbetreffende bedrijf; het helpt de groei van (lokale en regionale) werkgelegenheid, de aantrekkingskracht van de gemeente als vestigingslocatie voor nieuwe bedrijven en investeerders, en voor groei en ontwikkeling van andere lokale en verwante bedrijvigheid (de zgn. 'spin off' in diensten en kennis).

Risicobeheer

Voor de sturing en controle van de ROM en diens investeringen is een duidelijke organisatie- en governancestructuur ingericht, waarbij een vast team van experts op gebied van investeringen en ontwikkelingen (business development) overzien wordt door een investeringscomité en een raad van commissarissen.

Het risico dat bij investeringen aanvullende kapitaalstortingen nodig zijn om verlies te voorkomen wordt als "klein" ingeschat. Als beheersmaatregel geldt dat bij elke investering in equity (kortweg: het aandelenkapitaal) het fondsmanagement middelen beschikbaar houdt voor eventuele vervolginvesteringen én eventueel noodzakelijke middelen voor de exit.

Registratienummer: 1549196
Onderwerp: Deelname ROM MRA

Bij sommige investeringen kunnen de benodigde vervolginvesteringen lager uitpakken dan verwacht en bij andere hoger. Elke aandeelhouder in de ROM MRA-NHN doet er goed aan periodiek te bepalen in hoeverre het prudent is een reservering op te nemen binnen het weerstandsvermogen in verband met mogelijke risico's in de deelneming.

Er is een risico dat de voordelen van de ROM niet overal gelijk neerslaan; niet in tijd en/of in plaats. De doelstellingen van de ROM (versterking van de economische structuur en aan het klimaat gerelateerde oplossingen) zijn duidelijk regionale vraagstukken en voor de lange termijn (met andere woorden: geen winst op korte termijn ten laste van de toekomst). De samenwerking in de MRA en in Noord-Holland Noord moet zorgen voor een meer efficiënte en effectieve ondersteuning van ondernemers in hun gang naar de ROM. Tenslotte geeft de organisatie van de ROM aan dat deze ontwikkelingsmaatschappij op afstand van de politiek staat en dat besluitvorming onafhankelijk is van de vestigingsplaats van de onderneming.

Zie voor meer informatie:

- de memo 'Overzicht van gevolgen bij deelname aan ROM MRA';
- de bijlage 'Risicoanalyse ROM MRA-NHN'.

Oplossingsrichtingen:

Het Bestuurlijk Overleg (BO) Economische Zaken van de MRA heeft het initiatief genomen om een fonds met de eerder genoemde doelstellingen op te richten: Invest-MRA. Na een periode van onderzoek en vaststellen van de doelen, bleek dat voor Invest-MRA niet voldoende draagvlak was bij de MRA-gemeenten, met name bestonden vragen over de democratische legitimiteit. Derhalve is in oktober 2020 door het BO besloten, samen met de provincie Noord Holland, een onderzoek te starten naar de mogelijkheid van het oprichten van een Regionale Ontwikkelings Maatschappij voor de gemeenten in MRA-verband. Hierbij is de Ontwikkelingsmaatschappij Noord-Holland-Noord betrokken, omdat zo een provinciaal dekkende ROM ontstaat. De taken van deze ROM zijn breder dan alleen de doelstellingen van Invest-MRA, ook landelijke en Europese subsidieregelingen kunnen hier worden ondergebracht (denk hierbij bijvoorbeeld aan de Corona Overbruggingslening – Col-regeling - die voor Noord-Holland is uitgevoerd door Zuid-Holland i.v.m. het ontbreken van een provinciale ROM).

In een separaat memo vindt u een detaillering van de gevolgen per aspect (financieel, juridisch, enzovoorts).

Meetbare doelstellingen:

Een te financieren project realiseert aantoonbaar maatschappelijk rendement op het gebied van energietransitie en/of circulariteit. Het project moet hierover vooraf, tijdens en achteraf rapporteren.

Registratienummer: 1549196
Onderwerp: Deelname ROM MRA

Hierdoor kan het Transitiefonds jaarlijks maatschappelijk rendement laten zien op portefeuilleniveau. Daarbij worden in ieder geval de volgende indicatoren gebruikt:

- CO2 uitstoot reductie (totaal en per euro geïnvesteerd door het fonds);
- Kilowattuur duurzame energieproductie;
- Verminderd gebruik primaire grondstoffen.

Financiële consequenties/risico's:

De totale investering is gebaseerd op 1 procent van het begrotingstotaal 2019. Het begrotingstotaal voor de gemeente Beemster bedroeg € 18.084.000 en voor de gemeente Purmerend € 239.851.000. De investering bedraagt derhalve € 2.579.935.

Deelnemingen worden geclassificeerd als financiële vaste activa en worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Hierover wordt niet afgeschreven. Dit betekent dat de gemeentelijke exploitatie alleen wordt belast met een rentelast. Deze rentelast bedraagt 1,25 procent van de investering. De jaarlijkse rentelast, nadat het volledige bedrag is gestort, bedraagt dan € 32.250.

De investering dient te worden afgestort in 5 jaarlijkse tranches van 20 procent. De rentekosten lopen dan als volgt op.

Jaar	Tranches	Rentekosten
2022	515.870	6.448
2023	515.870	12.897
2024	515.870	19.345
2025	515.870	25.794
2026	515.870	32.242
Totaal	2.579.350	

De daarmee samenhangende rentelasten zijn reeds opgenomen in de ontwerpbegroting 2022-2025. Activering van deze middelen vindt pas plaats na instemming van de raad.

Nota bene: de bijdrage legt geen beslag op 1% van de jaarbegroting zelf: het gaat om kapitaallasten die in de begroting terug komen.

De raad wordt voorgesteld in te stemmen met een deelneming in de ROM MRA ter grootte van € 2.579.350.

Communicatie:

De MRA wordt geïnformeerd over het besluit van de gemeente.

Registratienummer: 1549196
Onderwerp: Deelname ROM MRA

Relatie met fusie:

Voor Purmerend en Beemster geldt een eenduidig raadsvoorstel.

Monitoring/evaluatie:

Van alle investeringen brengt de ROM MRA-NHN de risico's in kaart en (indien van toepassing) monitort zij of aan de (betalings)verplichtingen wordt voldaan om de exitstrategie te realiseren.

De te financieren ondernemingen accepteren de communicatie-, informatie- en rapportageverplichtingen die met de financiering gepaard gaan: reguliere tussentijdse rapportage en jaarrekening, maatschappelijk rendement, actuele informatie bijzondere risico's.

Voorstel:

1. In te stemmen met de oprichting van de ROM, onder voorwaarde van instemmen van de provincie Noord-Holland en andere partijen en onder voorwaarde van het uiten van wensen en bedenkingen door de raad;
2. In te stemmen met de financiële implicaties van voorgenomen deelname aan de ROM;
3. Deel te nemen aan de ROM MRA/NHN tot een bedrag ter hoogte van 1% van de gemeentebegroting i.e. een totaalbedrag van € 2.579.350, te storten in 5 jaarlijkse tranches van 20% van dit bedrag.

burgemeester en wethouders van Beemster,

H.C. Heerschop
burgemeester

H.J.C. Welage
gemeentesecretaris

Bijlagen:

- raadsbesluit
 - memo, oplegger portefeuillehouder economie, overzicht gevolgen bij deelname ROM MRA
1. Algemene introductie
 2. Meerjaren Strategisch Bedrijfsplan ROM MRA
 3. Was-wordt overzicht – Vergelijking Invest-MRA met ROM
 4. Aktes van oprichting
 5. Bestuursovereenkomsten
 6. Q&A
 7. Risicoanalyse en financiële handreiking
 8. Volmacht oprichting ROM Regio BV

Registratienummer: 1549196
Onderwerp: Deelname ROM MRA

De raad van de gemeente Beemster,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 september 2021,

B E S L U I T :

1. In te stemmen met de oprichting van de ROM, onder voorwaarde van instemmen van de provincie Noord-Holland en andere partijen en hierbij geen wensen en bedenkingen te uiten.
2. In te stemmen met de financiële implicaties van voorgenomen deelname aan de ROM.
3. Deel te nemen aan de ROM MRA/NHN tot een bedrag ter hoogte van 1% van de gemeentebegroting, te storten in 5 jaarlijkse tranches van 20% van dit bedrag.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad d.d. 12 oktober 2021

H.C. Heerschop
voorzitter

M. Timmerman
griffier